SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2024-06-13

Ärendenummer
NV-03042-24

Landsbygds- och
infrastrukturdepartementet
li.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Ändringar i ersättningssystemet för skador på ren som har orsakats av björn LI2024/00809

Naturvårdsverkets ställningstagande och skäl

Naturvårdsverket instämmer med promemorian om att utvecklingen av ersättningssystemet bör möjliggöra en mer rättvis och ändamålsenlig fördelning av ersättning för skador på ren orsakade av rovdjur. Det arbete som bedrivs, och det underlag som tas fram, inom ramen för förvaltningsverktyget har också betydelse för utvecklingen av systemet.

2.2 Ny teknik har förbättrat inventeringsmöjligheterna

Naturvårdsverket håller med om att den nya DNA-tekniken har förbättrat möjligheten att beräkna björnpopulationens täthet och fördelning. Naturvårdsverket vill samtidigt framföra att det fortfarande finns osäkerheter gällande beräkningar av antalet björnar i de områden som saknar vägnät, främst i fjällkedjan. Dessa områden sammanfaller till stora delar också med renarnas kalvningsområden, där få spillningar samlas in, vilket gör att inventeringsunderlaget kan förbättras i en stor del av fjällkedjan.

Inventeringen ger ingen heltäckande bild av björnarnas rörelsemönster. Björnspillningar koordinatsätts vid de spillningsinsamlingar som genomförs, vilket ger en ögonblicksbild av att en specifik björn passerat en särskild plats. Särskilt hanbjörnar har stora hemområden (upp till 800 km^2) och rör sig därmed över stora geografiska områden. Björnar inventeras på hösten och skador av björn på ren sker uteslutande under våren.

Med nuvarande inventeringsmetoder går det med RovQuant att göra årliga täthetskartor men dessa blir inte alltid helt rättvisande då RovQuant inte är anpassat fullt ut till de inventeringsunderlag vi har idag. Uppdatering av täthetskartor bör utifrån nuvarande underlag endast göras vart femte år. Målet är att vidareutveckla inventeringsmetoderna på sikt, och om finansiering medger, inventera tätare, t ex vart tredje år för säkrare inventeringsunderlag.

BESÖK: STOCKHOLM – VIRKESVÄGEN 2
ÖSTERSUND – FORSKARENS VÄG 5, HUS UB
POST: 106 48 STOCKHOLM
TEL: 010-698 10 00
E-POST: REGISTRATOR@NATURVARDSVERKET.SE
INTERNET: WWW.NATURVARDSVERKET.SE

3.1 Det bör införas en möjlighet att kunna fördela viss ersättning baserat på uppskattat antal björnar inom betesområdet

Naturvårdsverket välkomnar och står bakom förslaget som presenteras i promemorian. Vi ser att det myndighetsgemensamma arbete som Naturvårdsverket och Sametinget har bedrivit under en längre tid, om att kunna basera rovdjursersättning för björn och järv baserat på tätheten av respektive art i enskilda samebyar, har gett resultat.

4. Konsekvenser av förslaget

Naturvårdsverket instämmer i att om ändringen genomförs, så ställer det högre krav på god samverkan mellan berörda aktörer för att kunna uppskatta antalet björnar inom ett visst område. Även Naturvårdsverket är en central deltagare i denna samverkan då myndigheten enligt Förordning (2009:1263) om förvaltning av björn, varg, järv, lo och kungsörn är den som fastställer de inventeringsresultat som besluten ska baseras på.

Naturvårdsverket håller med om att förslaget, förutom en mer rättvis och ändamålsenlig fördelning av ersättning för skador på ren, kan få flera positiva effekter. Vi ser att förslaget även kan motivera ett mer aktivt deltagande från renskötare vid spillningsinsamlingar i fjällområden där bättre inventeringsunderlag är önskvärt. Detta skulle i sin tur kunna leda till ett bättre inventeringsresultat i dessa områden.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Björn Risinger efter föredragning av avdelningschef Marie Uhrwing.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit enhetschef Kerstin Åstrand, handläggarna Jessica Backeryd, Maja Widell och Annemay Ek.

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

För Naturvårdsverket

Björn Risinger

Marie Uhrwing

Kopia till:
Nils.henriksson@regeringskansliet.se

Kn.remissvar@regeringskansliet.se